

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/182/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123010921
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Pollák
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123010921.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Michala Polláka a sudcov JUDr. Martina Žovinca a Mgr. Kristíny Ferencziovej, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, o návrhu odsúdeného na podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 05.05.2023, č. k. 8PP/29/2023-68, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 14.11.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava rozhodol podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku tak, že zamietol žiadosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom B. XXXX/X, B. B., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 27.02.2014, sp. zn. 1T/128/2009, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 16.09.2014, sp. zn. 1To/55/2014, a rozsudkom Okresného súdu Bratislava V zo dňa 26.04.2016 sp. zn. 2T/69/2014.

2. Proti uvedenému uzneseniu podal odsúdený priamo na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva na podanie sťažnosti.

3. Podanú sťažnosť odsúdený odôvodnil podaním zo dňa 12.06.2023, v ktorom uviedol, že prvostupňový súd zamietol jeho žiadosť o podmienkové prepustenie pre nesplnenie tretej zákonnej podmienky, a to s poukazom na jeho trestnú minulosť, keď v odpise registra trestov má deväť záznamov, povahu trestnej činnosti a skutočnosť, že už bol v minulosti podmienkovo prepustený. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 2T/76/2013 mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov. Skutky sa stali viac ako rok po uplynutí skúšobnej doby podmienkového prepustenia z jeho prvého výkonu trestu odňatia slobody. Trest, ktorý vykonáva v súčasnosti, je za trestné činy, ktoré sa stali ešte pred nástupom prvého výkonu trestu odňatia slobody, pretože keď bol podmienkovo prepustený, viedlo sa proti nemu 5 trestných konaní, z ktorých dve skončili odsúdeniami, ktoré aktuálne vykonáva. Prvý trest odňatia slobody trval 11 mesiacov, čo nebola postačujúca doba na jeho vnútornú premenu. V súčasnosti vykonáva 12 ročný trest, nie je voči nemu vedené trestné stíhanie a je presvedčený o svojej vnútornej premene a má vytvorené najlepšie podmienky na zaradenie sa do života. Pri hodnotení druhej materiálnej podmienky sa posudzuje pravdepodobnosť, teda nie je možné hovoriť o stopercentnom presvedčení ďalšieho vývoja správania sa odsúdeného po podmienkovom prepustení. Jeho rodičia dovŕšia 70 rokov, počas výkonu trestu mu sú oporou, sú spolu v kontakte a v prípade jeho prepustenia ich nehodlá sklamať. Jeho matka je v nemocnici a želá si, aby mu tunajší súd naposledy prejavil dôveru, aby mohol mame dokázať, že jej dlhoročná dôvera nevyšla nazmar. Dovŕši 42 rokov a jeho zmýšľanie je iné, ako keď začal výkon trestu. Účel trestu možno dosiahnuť primeranou skúšobnou dobou a uloženými opatreniami. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a prepustiť ho na slobodu.

4. K sťažnosti odsúdeného pripojila svoje písomné vyjadrenie zo dňa 13.06.2023 aj matka odsúdeného C. B., ktorá poukázala na neustály kontakt s odsúdeným, ako aj na progres, ktorý podľa jej vnímania vykonal, čo dokumentujú aj kladné zápisy pedagógov, ako aj ponuku bývania. Zamietanie žiadostí odsúdeného o podmienené prepustenie považuje za demotivujúce, pretože starší syn odsúdenému ponúka prácu, pričom aj napriek trestnej minulosti odsúdeného je názoru, že jeho podmienené prepustenie je dôvodné.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

5. Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smeruje voči výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

6. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

7. Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia uvedeného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Návrh odsúdeného zamietol z dôvodu, že hoci odsúdený spĺňa formálnu podmienku (vykonanie potrebnej časti trestu odňatia slobody) a prvú materiálu podmienku (vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie), nespĺňa druhú materiálu podmienku (dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho podmienenom prepustení na slobodu).

8. K splneniu prvej materiálnej podmienky v odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvého stupňa uviedol, že poukazuje na hodnotenie riaditeľa ÚVTOS, podľa ktorého správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu trestu je na požadovanej úrovni, konfliktné situácie nevyvoláva, voľný čas trávi zmysluplne. Odsúdenému bolo udelených 11 disciplinárnych odmien, disciplinárne tresty vykázané nemá. Odsúdený bol pracovne zaradený a podával nadpriemerné pracovné výkony. Odsúdený plní ciele stanované programom zaobchádzania. Vzhľadom na uvedené pozitívne hodnotenie odsúdeného bez vážnejších negatívnych poznatkov, súd dospel k záveru o preukázaní prvej materiálnej podmienky.

9. Pri posudzovaní druhej materiálnej podmienky poukázal súd prvého stupňa na odpis registra trestov odsúdeného, v ktorom má 9 záznamov za obdobie od 2006 do 2016. Odsúdený má evidentné sklony k páchaniu trestnej činnosti a ani predchádzajúce odsúdenia, či už išlo o podmienené tresty odňatia slobody alebo o nepodmienené tresty odňatia slobody, nepôsobili na odsúdeného dostatočne výchovne a preventívne tak, aby odsúdeného prevychovali a odradili od páchania ďalšej trestnej činnosti. Odsúdený sa opakovane dopustil násilnej trestnej činnosti v podobe trestných činov vydieranie, ublíženie na zdraví a lúpež, pričom zločinu lúpeže sa dopustil dvakrát a v oboch prípadoch formou spolupáchateľstva a závažnejším spôsobom konania so zbraňou, čo zvyšuje nebezpečnosť trestnej činnosti. Odsúdený sa tiež dopustil trestného činu nedovolené ozbrojovanie a obchodovanie so zbraňami. Odsúdený bol v roku 2008 podmienené prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, a napriek tomu, že mu súd podmieneným prepustením prejavil dôveru, že bude viesť riadny život, odsúdený sa neskôr opäť dopustil trestnej činnosti a to opakovane, a dokonca páchal ešte závažnejšiu trestnú činnosť vo forme zločinov. Súd je toho názoru, že očakávanie vedenia riadneho života pri podmienenom prepustení je potrebné vykladať širšie v tom zmysle, že sa neočakáva vedenie riadneho života len počas skúšobnej doby podmieneného prepustenia, ale aj počas dlhého obdobia po jej skončení. Keďže sa odsúdený po predchádzajúcom podmienenom prepustení dopustil trestnej činnosti a to opakovane, nemožno rozumne očakávať, že odsúdený by v prípade aktuálneho podmieneného prepustenia viedol v budúcnosti riadny život. Aj riaditeľ vo svojom hodnotení u odsúdeného konštatuje menej priaznivú resocializačnú prognózu na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Páchanie protiprávnej činnosti nie je u odsúdeného len jednorazovým vybočením z inak riadneho spôsobu jeho života, ale ide o osobu, ktorá opakovane páchala protiprávnu činnosť. Z týchto skutočností vyplývajú vážne a dôvodné pochybnosti o tom, či možno od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Pochybnosti o vedení riadneho života v budúcnosti neeliminujú ani tvrdenia odsúdeného o zmene, záujme viesť riadny život, a ani prísľub do zamestnania a prísľub bývania, a to z dôvodu, že už spomenutá početnosť a závažná povaha trestnej činnosti prevažuje nad odsúdeným tvrdenými skutočnosťami. Už po predchádzajúcich odsúdeniach a výkonoch nepodmienených trestov sa odsúdený mohol zamestnať, viesť riadny život, a zmeniť sa, avšak nestalo sa tak a trestnej činnosti sa opäť dopustil.

10. Preskúmaním konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia sťažnostný súd zistil, že toto bolo vykonané v súlade so zákonom, keď prvostupňový súd nariadil a vykonal verejné zasadnutie, na ktorom vypočul procesné strany, oboznámil listinné dôkazy a dal odsúdenému možnosť dostatočne realizovať jeho práva, ktoré mu vyplývajú z ustanovení Trestného poriadku.

11. Pokiaľ ide o správnosť napadnutého výroku, sťažnostný súd je názoru, že všetky vyššie uvedené skutočnosti neumožňujú v prípade odsúdeného vyhovieť jeho návrhu na podmieňané prepustenie. Uvedené zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri svojom rozhodnutí, sú zistené správne a sú tými relevantnými skutočnosťami, ktoré bolo potrebné zvážiť a vyhodnotiť v súvislosti so skúmaním splnenia podmienok na podmieňané prepustenie odsúdeného.

12. Pre pozitívne rozhodnutie súdu o podmieňanom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody je nevyhnutné, aby odsúdený počas tohto výkonu svojim správaním preukázal polepšenie, čo nemožno bez ďalšieho stotožniť len s dobrým správaním sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a zároveň je potrebná aj danosť reálneho predpokladu, že po takomto rozhodnutí bude odsúdený viesť riadny život.

13. Pri vyhodnotení materiálnych podmienok na podmieňané prepustenie je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti a jeho správanie sa vo výkone trestu odňatia slobody. Je preto správny postup prvostupňového súdu, ktorý komplexne posudzoval osobnosť odsúdeného, trestnú minulosť, charakter trestnej činnosti aj resocializačnú prognózu odsúdeného.

14. Sťažnostný súd len opakuje, že osoba odsúdeného vzhľadom na jeho kriminálnu minulosť (opakované páchania trestnej činnosti úmyselnej povahy, 9 krát súdne trestaný, opakovaný výkon nepodmieňaného trestu odňatia slobody, 1 krát podmieňane prepustený) nedáva sťažnostnému súdu dostatočnú záruku, že prišlo k polepšeniu odsúdeného (na rozdiel od názoru prvostupňového súdu) a jeho u neho daný predpoklad, že v prípade podmieňaného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody bude viesť riadny život. Aj keď je aktuálne správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v súlade s ústavným poriadkom (avšak nebolo tomu tak vždy – po preradení do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia od 08.07.2014 boli u neho zaznamenané nedostatky v dodržiavaní ústavného poriadku, keď spal v nepovolenom čase, prechovával nepovolené predmety, porušil zákaz prechovávať návykové látky, pričom negatívne poznatky u neho neboli zaznamenané až od apríla 2020) s poukazom aj na jeho predchádzajúci výkon nepodmieňaného trestu odňatia slobody, z ktorého bol podmieňane prepustený dňa 15.10.2008 a gradáciu v páchaní trestnej činnosti z hľadiska jej závažnosti (zločin), je dôvodné konštatovať jeho prispôsobenie sa režimu výkonu trestu odňatia slobody a nie vnútornú zmenu v jeho hodnotovej orientácii. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že na nápravu odsúdeného a uvedenie si negatívnych dôsledkov jeho konania nemali vplyv žiadne z doposiaľ vykonaných trestov, pretože sa opakovane dopustil trestnej činnosti rôzneho druhu, pričom prvostupňový súd nekonkretizoval, v čom vidí polepšenie sa odsúdeného a pod obsah tohto pojmu podradil dobré správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a plnenie cieľov stanovených programom zaobchádzania. Je nevyhnutné zohľadniť, že odsúdenému boli poskytnuté viaceré šance, a to aj v podobe podmieňaných trestov odňatia slobody, či podmieňaného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, ktoré nevyužil, a preto niet sa prečo domnievať, že práve podmieňané prepustenie z aktuálneho výkonu trestu odňatia slobody, po zohľadnení vyššie uvedených kritérií uvedených v bode 13. tohto uznesenia, splní aktuálne svoj zákonom sledovaný účel.

15. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že odsúdený má udelených 11 disciplinárnych odmien a disciplinárne tresty nemá vykazané. Pri posúdení polepšenia nejde len o počet disciplinárnych odmien udelených odsúdenému vo výkone trestu, ale o celkové jeho pôsobenie a správanie sa vo výkone trestu odňatia slobody, ktoré nebolo počas celej doby výkonu trestu odňatia slobody v súlade s ústavným poriadkom, čo je taktiež nevyhnutné zohľadniť, keďže polepšenie má mať trváci charakter (dosiahnutie účelu trestu).

16. Za daného stavu veci sťažnostný súd zdieľa názor súdu prvého stupňa súdu, že podmieňaným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

17. Za vyššie popísanej situácie má aj sťažnostný súd vážne a dôvodné pochybnosti o tom, že odsúdený v prípade podmieňaného prepustenia povedie riadny život, a preto je namieste konštatovať, že odsúdený aktuálne nespĺňa všetky zákonné podmienky pre podmieňané prepustenie a prvostupňový súd správne žiadosť odsúdeného o podmieňané prepustenie zamietol. Len dobré správanie odsúdeného v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody nie je dostačujúce na vyslovenie predpokladu, že bude na slobode viesť riadny život.

18. K sťažnosti odsúdeného sťažnostný súd uvádza, že je pravdou, že odsúdený vykonáva trest odňatia slobody aj pre trestné činy, ktoré spáchal pred jeho podmieneným prepustením, ale rovnako vykonáva aj trest uložený mu pre trestnú činnosť, ktorej sa dopustil po jeho podmienenom prepustení, a to na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 26.11.2013 sp. zn. 2T/76/2013, za ktorej spáchanie mu bol uložený 6 ročný nepodmienečný trest odňatia slobody v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, pričom výrok o treste tohto rozsudku bol zrušený rozsudkom Okresného súdu Bratislava V zo dňa 26.04.2016, sp. zn. 2T/69/2014 a bol mu uložený súhrnný trest v trvaní 7 rokov. Ak teda zohľadníme, že trest v trvaní 6 rokov mu bol uložený za trestnú činnosť spáchanú po jeho podmienenom prepustení a jeho správanie je bez negatívnych poznatkov až od apríla 2020, hoci už mal skúsenosti s výkonom nepodmienečného trestu odňatia slobody a vykonáva dlhoročný trest, nemožno v prípade odsúdeného aktuálne konštatovať polepšenie sa, ako nevyhnutný predpoklad vedenia riadneho života na slobode.

19. Sťažnostný súd nespochybňuje túžbu odsúdeného po kontakte s rodinou na slobode a naopak, ani jeho prezentovanú snahu dokázať rodičom, aj s poukazom na jeho vek (skutočnosť nezávislá na vôli odsúdeného), že je schopný viesť riadny život, ako aj ochotu rodičov a brata odsúdenému poskytnúť v tom adekvátnu pomoc, avšak tieto skutočnosti, bez preukázania splnenia materiálnych podmienok na podmienené prepustenie, neumožňujú vyhovieť návrhu odsúdeného v čase rozhodovania sťažnostného súdu.

20. S poukazom na vyššie uvedené, sťažnostný súd zamietol sťažnosť odsúdeného, nakoľko táto nebola dôvodná.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.